

SİRKÜLER 2020/27: Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik Ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 7244 sayılı Kanun'un Vergilendirme, Şirketler ve İş Hukuku Düzenlemeleri

Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik Ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 7244 sayılı Kanun TBMM'de kabul edildikten sonra 17.04.2020 tarihli Resmi Gazetede yayınlanmak suretiyle yürürlüğe girmiştir. Kanunla yapılan düzenlemelerin;

1. Vergilendirme,
2. İş hukuku,
3. Şirketler hukukuna ilişkin olanlar

Bu sirkülerimizde özetlenmiştir.

1- Vergilendirme ile İlgili Düzenlemeler:

1.1-Ar-Ge Merkezleri ve Teknokentlerde Yararlanılan Ar-Ge İstisnaları Konusundaki Düzenleme

7244 yasanın "2-ğ" maddesinde yapılan düzenleme ile, 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde yürütülen faaliyetlerin Ar-Ge ve tasarım merkezleri dışında da yapılmasına ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında Bölge sınırları içinde yürütülen faaliyetlerin Bölge dışında da yürütülmesine 11/3/2020 tarihinden itibaren 4 ay süreyle sınırlı olmak üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanına izin verme yetkisi tanınmıştır. Ayrıca bu sürenin bitiminden itibaren Sanayi ve Teknoloji Bakanınca 3 aya kadar uzatma yetkisi de tanınmıştır.

İzin verilmesi durumunda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bilgilendirilmesi kaydıyla, Ar-Ge merkezleri ve Teknokentler içinde yürütülmesi zorunlu olan faaliyetlerin bu merkez ve bölgeler dışında yerine getirilmesi halinde de 5746 sayılı Kanun ile 4691 sayılı Kanun kapsamındaki indirim, istisna, destek ve teşviklerden yararlanılabilecektir.

Yürürlük: 10/3/2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 17.04.2020

1.2-İlan ve Reklam Vergileri ile Çevre Temizlik Vergilerine İlişkin Düzenlemeler

7244 yasanın "1-g" maddesinde yapılan düzenleme uyarınca faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin yıllık ilan ve reklam vergileri ile yıllık çevre temizlik vergilerinin, faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunulamayan dönemlere isabet eden kısmı alınmaz.

Yürürlük: 17.04.2020

2- İş Hukukuna İlişkin Düzenlemeler:

2.1- Kısa Çalışma Ödeneği Konusundaki Düzenleme

7224 sayılı Kanun'un 6. ve 8. Maddeleriyle 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 23 üncü maddesinde yapılan düzenleme ve Kanuna eklenen Geçici 25. madde ile 30/6/2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere, yeni koronavirüs (Covid-19) kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvurularında uygunluk tespitlerinin tamamlanması beklenmeksizin işverenlerin beyanı doğrultusunda kısa çalışma ödemesi gerçekleştirilebilecektir. İşverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ve yersiz ödemeler, yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilecektir.

Yürürlük: 29/2/2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 17.04.2020

2.2- İş Akdi Feshedilenlere ve Ücretsiz İzine Ayrılanlara Ödenecek Ücret Desteği Konusundaki Düzenleme

7224 sayılı Kanun'un 7. Maddesiyle 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na eklenen Geçici 24. Madde ile aşağıdaki şartları taşıyan ücretsiz izne ayrılan ile iş akdi feshedilen işçilere İşsizlik Fonundan günlük 39,24 Türk lirası nakdi ücret desteği verileceği hükmüne bağlanmıştır.

• Desten Yararlanabilecek Olanlar:

- Bu maddenin yürürlüğe girdiği 17.04.2020 tarihinde iş sözleşmesi bulunmakla birlikte 4857 sayılı İş Kanunun geçici 10 uncu maddesi uyarınca işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler yararlanabilecektir.
- 15/3/2020 tarihinden sonra İşsizlik Kanununun 51 inci madde kapsamında işsizlik ödeneğine hak kazanmanın şartları taşıyacak şekilde iş sözleşmesi feshedilen ve bu Kanunun diğer hükümlerine göre işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçiler yararlanabilecektir.
- Bu nakdi ücret desteğinden herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almayanlar faydalanabilecektir.

- **Destekten Yapılacak Vergi Kesintisi:** Yapılan ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılamayacaktır.

- **Destek Süresi;** Nakdi ücret desteği işçinin ücretsiz izinde bulunduğu veya işsiz kaldığı sürede ve üç aylık bir süreyi aşmamak üzere ödenecektir. Cumhurbaşkanı tarafından iş sözleşmesinin feshedilemeyeceği sürenin altı aya kadar uzatılması halinde ücret desteği de altı ay olarak uygulanacaktır.

- **Ceza:** Ücretsiz izne ayrılarak nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin fiilen çalıştırıldığına tespiti halinde işverene, bu şekilde çalıştırılan her işçi ve çalıştırıldığı her ay için ayrı ayrı olmak üzere fiilin işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücret tutarında çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince idari para cezası uygulanacak ve ödenen nakdi ücret desteği ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte işverenden tahsil edilecektir.

- **Ücretsiz İzne Ayrılanların Sigortalılığı:** Bu düzenleme kapsamında nakdi ücret desteğinden yararlananlar genel sağlık sigortalısı sayılacaklar ve genel sağlık sigortasına ilişkin primleri İşsizlik Fonundan karşılanacaktır.

Yürürlük: 17.04.2020

2.3- İş Sözleşmesinin Feshinin Yasaklanması Konusundaki Düzenleme

7244 sayılı Kanun'un 9. Maddesi ile 4857 sayılı İş Kanunu'na eklenen Geçici 10. Madde ile, İş Kanunun kapsamında olup olmadığına bakılmaksızın her türlü iş veya hizmet sözleşmesinin, bu maddenin yürürlüğe girdiği 17 Nisan 2020 tarihinden itibaren üç ay süreyle işveren tarafından feshedilemeyeceği hükmüne bağlanmıştır. Düzenlemedeki diğer şartlar aşağıdaki gibidir:

- **Fesih Yasağının İstisnası:** İş Kanunu'nun 25. Maddesinde belirtilen ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri hallerde ve diğer kanunların ilgili hükümlerinde yer alan ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebepler gerekçesiyle iş sözleşmesi feshedilebilecektir.
- **İşverenin Ücretsiz İzne Ayırma Hakkı:** Bu maddenin yürürlüğe girdiği 17 Nisan 2020 tarihinden itibaren üç aylık süreyi geçmemek üzere işveren işçiyi tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabilecektir.
- **Ücretsiz İzni İşçiye Hakkı Nedenle Fesih Hakkı Vermeyecektir:** Bu madde kapsamında ücretsiz izne ayrılması, işçiye hakkı nedene dayanarak sözleşmeyi fesih hakkı vermeyecektir.
- **Düzenlemeye Aykırı Hareketin Yaptırımı:** Bu madde hükümlerine aykırı olarak iş sözleşmesini fesheden işveren veya işveren vekiline, sözleşmesi feshedilen her içi için fiilin işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücret tutarında idari para cezası verilecektir.
- **Yetki;** Cumhurbaşkanı bu maddede yer alan üç aylık süreyi altı aya kadar uzatabilecektir.

Yürürlük: 17.04.2020

3- Kar Dağıtımının Yasaklanması Konusunda Türk Ticaret Kanunu'nda Yapılan Düzenlemeler

7244 sayılı Kanun'un 12. Maddesi ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na eklenen Geçici 13 madde ile 2020 yılında yapılacak kar dağıtımlarına sınırlama getirilmiştir. Düzenlemeye göre;

- **Dağıtılabilir Karın Oranı:** Sermaye şirketlerinde, 30/9/2020 tarihine kadar 2019 yılı net dönem kârının yalnızca yüzde yirmi beşine kadarının dağıtımına karar verilebilecektir.
- **Geçmiş Karları Ve Serbest Yedek Akçeler Dağıtılamayacak:** Geçmiş yıl kârları ve serbest yedek akçeler de 30.09.2020 tarihine kadar dağıtılamayacaktır.
- **Düzenlemenin İstisnası:** Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait fonların, doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketler hakkında bu sınırlama uygulanmayacaktır. Ayrıca Ticaret Bakanlığı'na dağıtım yasağı kapsamına giren şirketlerde istisna uygulama yapma yetkisi verilmiştir.
- **Dağıtım Kararı Alınmış Fakat Henüz Dağıtılmamış veya Kısmen Dağıtılmış Karlarla İlgili Durum:** Genel kurulca 2019 yılı hesap dönemine ilişkin kâr payı dağıtım kararı alınmış ancak henüz pay sahiplerine ödeme yapılmamışsa veya kısmi ödeme yapılmışsa, 2019 yılı net dönem kârının yüzde yirmi beşini aşan kısma ilişkin ödemeler 30/09/2020 tarihine kadar ertelenecektir.
- **Düzenleme Yetkisi:** Bu kapsama giren sermaye şirketlerine ilişkin istisnalar ile uygulamaya dair usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü almak suretiyle Ticaret Bakanlığı yetkili kılınmıştır.
- **Dağıtım Yasağında Süre Uzatma Yetkisi:** Kar dağıtım sınırlamasının uygulanacağı süreyi 30/9/2020 tarihinden itibaren üç ay uzatmaya ve kısaltmaya Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır.

Yürürlük: 17.04.2020